

De gelijkenis:

De gelijkenis van de wijnzakken is te vinden in drie evangeliën: Mattheüs, Marcus en Lukas. Het evangelie van Lukas geeft de meest complete tekst weer.

Jezus zei:

- *Niemand scheurt een lap van een nieuw kledingstuk af om die op een oud kledingstuk te zetten. Anders zal hij niet alleen het nieuwe scheuren, maar de lap van het nieuwe zal ook niet passen bij het oude.*
- *En niemand doet jonge wijn in oude zakken; anders zal de jonge wijn de zakken scheuren en weglopen en de zakken gaan verloren;*
- *maar jonge wijn moet men in nieuwe zakken doen.*
- *En niemand, die oude gedronken heeft, wil jonge, want hij zegt: De oude is voortreffelijk. (Lukas 5:36-39 - zie ook: Mattheüs 9:16-17 / Markus 2:21-22)*

De context:

De aanleiding tot deze gelijkenis is de vraag van de discipelen van Johannes aan Jezus waarom zijn discipelen niet vasten.

Jezus antwoordt hierop:

- *Kunt gij soms de bruiloftsgasten laten vasten, terwijl de bruidegom bij hen is? Doch er zullen dagen komen, wanneer de bruidegom van hen weggenomen is, dan zullen zij vasten, in die dagen. (Lukas 5:34-35)*

En dan vertelt Jezus de gelijkenis om aan te geven dat Hij het onderwijs van het Oude Testament in een nieuw daglicht stelt.

Opmerking:

Het is gebruikelijk om te spreken over de **wetten** uit het Oude Testament, die opgelegd en nagevolgd moeten worden, met bestraffing op elke overtreding.

'**Wet**' is echter de vertaling van het Hebreeuws '**torah**' dat zoveel betekent als:

- **onderwijzing**
- **onderricht**

Als er in de tekst van de Bijbel sprake is van '**de wet**', of als het zo vermeld wordt in de studies op deze website, dan is de diepere betekenis hiervan '**onderricht**', of '**onderwijzing**', die men best ter harte neemt, wil men het volle leven ervaren, waarover Jezus spreekt als Hij zegt:

- *Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven;*
- *neemt mijn juk op u **en leert van Mij**, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart,*
- *en gij zult rust vinden voor uw zielen;*
- *want mijn juk is zacht en mijn last is licht. (Mattheüs 11:28-30)*

Het oude kledingstuk:

Het was de bedoeling dat de wet (de onderwijzing) die God via Mozes gegeven heeft na de uittocht uit Egypte, in het hart geschreven zou zijn en het innerlijk van de mens zou veranderen.

Daarom zei God:

- *Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; ... (Leviticus 19:17)*

Want, zoals Jezus later zei:

- **Uit het hart** komen boze overleggingen, moord, echtbreuk, hoererij, diefstal, leugenachtige getuigenissen, godslasteringen. (Mattheüs 15:19)

Het was de bedoeling dat de wet (het onderwijs) van God de overleggingen van het hart zou beïnvloeden, zoals Mozes verwoordde toen hij de woorden van God aan de Israëlieten overbracht:

- *Wat ik u heden gebied, zal in uw hart zijn, ... (Deuteronomium 6:6)*

Niemand is echter in staat het onderwijs van de Bijbel volledig in praktijk te brengen.

Paulus schrijft:

- *... de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit geloof gerechtvaardigd zouden worden. (Galaten 3:24)*

De wet moest toezicht houden op het leven en de moraal.

Een wet kan echter enkel voorkomen, dat iemand handelt volgens de verkeerde verlangens van zijn hart, zodat wie zijn broeder haat tegengehouden wordt om hem te vermoorden.

In die zin kunnen de wetten gezien worden als een kledingstuk, dat de naaktheid van de mens, beeld van het zondige hart, moet verbergen.

Toch zal wat er in het hart van een mens leeft niet verborgen kunnen blijven en door andere mensen opgemerkt worden.

Daarom kwam Jezus naar de wereld, opdat de mens gerechtvaardigd zou worden **door het geloof in Hem** en niet door het stipt volbrengen van de wet, want niemand is daartoe in staat.

Door de zwakheid van de mens is het 'kledingstuk' niet in staat om te voorkomen dat een mens handelt tegen de wil van God.

De onvolmaaktheid van de mens zal zichtbaar zijn. Het 'kledingstuk' zal 'scheuren' vertonen.

Het oude kledingstuk herstellen.

Om een scheur te herstellen gebruikt men geen lap van een nieuw kledingstuk want:

- de nieuwe stof zal krimpen in de was, waardoor de scheur alleen maar erger wordt.
- het zal opvallen dat de nieuwe lap niet past bij het oude kledingstuk

Betekenis:

Een oud kledingstuk herstellen met een lap van een nieuwe kledingstuk is geen oplossing. Geen enkel onderwijs is in staat te voorkomen dat een mens handelt vanuit een verkeerde gesteldheid van het hart.

Het hart van de mens moet veranderen.

Daarom verlaat Jezus in de gelijkenis het beeld van een kledingstuk en gebruikt Hij een ander beeld, om duidelijk te maken wat Hij onderwijst.¹

¹ Studie: Mattheüs 5:17 - Jezus heeft de wet vervuld.

Jonge wijn:

Jezus onderwees hoe men een burger van het Hemels Koninkrijk kan worden. Daarom vergelijkt Hij het onderwijs dat Hij brengt met 'jonge wijn'. Niet iets dat men aantrekt, om te verbergen wat er in het hart leeft, maar iets dat men moet 'drinken', dat het inwendige van de mens, het hart, moet vernieuwen.

Het onderwijs van Jezus is de vervulling van de profetie, waarin God zegt:

- *Ik zal **rein water** over u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen;*
- ***een nieuw hart** zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven.*
- ***Mijn Geest** zal Ik in uw binnenste geven **en maken, dat gij naar mijn inzettingen wandelt en naarstig mijn verordeningen onderhoudt.** (Ezechiël 36:25-27)*

Rein water is het beeld van onderwijs dat het hart reinigt, het hart week maakt, zodat het ontvankelijk wordt voor de Geest van God.

Het doel van Jezus' onderwijs is, dat de mens zou leven in overeenstemming met 'de wet', het onderwijs van God zoals verwoord in het Oude Testament. Echter niet vanuit een opgelegd gebod, met angst voor straf bij een overtreding², maar vanuit een gewillig hart dat gestuurd wordt door de Heilige Geest.

Wijnzakken:

Wijn werd in Jezus' dagen bewaard in leren wijnzakken.

Zo moet ook het onderwijs van Jezus, dat Hij vergelijkt met jonge wijn, bewaard worden in een 'wijnzak'.

Met de **wijnzak** bedoelt Jezus een mens die bereid is Zijn onderwijs als jonge wijn te ontvangen.

Jezus maakt onderscheid tussen een reeds gebruikte wijnzak, de oude wijnzak en een heel nieuwe wijnzak, die nog niet eerder gebruikt werd.

De oude wijnzak:

Jezus waarschuwt dat jonge wijn niet bewaard moet worden in een oude, reeds gebruikte wijnzak. Hij zegt dat jonge wijn een oude wijnzak zal doen scheuren, zodat de wijn wegloopt en de oude wijnzak verloren gaat.

Er werd aan een wijnhandelaar gevraagd of hij wist waarom jonge wijn een oude wijnzak doet scheuren.

Hij zei dat wijnzakken in deze tijd niet meer gebruikt worden, al gaf hij aan dat hij wist dat hierover gesproken wordt in de Bijbel.

Hij veronderstelde dat in een gebruikte wijnzak bezinsel was achtergebleven, dat bij aanraking met de jonge wijn deze deed gisten, waardoor de wijnzak uiteindelijk zou barsten.

² Studie: De wet en de vloek.

Hij wist ook te vertellen dat men een gebruikte wijnzak binnenste buiten kon keren en het bezinksel wegbranden. Als het leer dan schoon geschraapt werd kon de wijnzak weer als nieuw gebruikt worden.

Betekenis:

In zijn onderwijs toont Jezus het hart van God. God als de Vader, die liefde is, en Jezus naar de wereld stuurde om vergeving van zonden mogelijk te maken, door het geloof in Hem. Dit was volkomen nieuw voor de mensen uit Jezus' tijd, die leefden vanuit het wettisch onderwijs van Mozes.

De oude wijnzak staat dan ook symbool voor het vasthouden aan dit wettisch onderwijs en eigen leefregels en gewoontes, die er in de loop van de tijd aan toegevoegd werden. Uit de Evangelieën en Handelingen is het duidelijk dat deze oude denkpatronen verzet teweeg brachten, waardoor het niet mogelijk was het nieuwe onderwijs van Jezus te verstaan.

Het onderwijs van Jezus konden deze mensen niet bevatten, zodat zij het nieuwe leven waarvoor Jezus naar de wereld kwam, niet konden ontvangen.

De nieuwe wijnzak:

De nieuwe wijnzak staat symbool voor het feit dat er gebroken moet worden met het oude om ontvankelijk te kunnen zijn voor het nieuwe onderwijs van Jezus, als jonge wijn.

Toen de Israëlieten wegtrokken uit de slavernij van Egypte mochten ze enkel ongezuurd brood meenemen. Er mocht geen zuurdeeg gebruikt worden dat afkomstig was uit de tijd van de slavernij.

Na hun bevrijding mochten ze voor het **nieuw te bakken brood geen oud zuurdesem** gebruiken.

Oud zuurdesem staat voor de gedachtewereld als gevolg van vroeger onderwijs.

In Jezus' dagen was dit het onderwijs van zijn tijd, zoals Hij tegen de discipelen zei:

- *Ziet toe en wacht u voor de zuurdesem van de Farizeeën en Sadduceeën. (Mattheüs 16:6)*

Dat begrepen zij eerst niet, maar:

- *Toen zagen zij in, dat Hij hun niet gezegd had zich te wachten voor de zuurdesem van de broden, maar voor **de leer** van de Farizeeën en Sadduceeën. (Mattheüs 16:12)*

Wil een mens het onderwijs van Jezus in zijn hart ontvangen, dan moet Hij eerst in zijn denken volledig vernieuwd worden, zoals Paulus zei:

- *En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt **hervormd door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt erkennen** wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene. (Romeinen 12:2)*

Pas als men zich afkeert van de denkpatronen van de wereld en vernieuwd wordt in het denken, door het onderwijs van Jezus, zal men de wil van God kunnen begrijpen.³

Dat is precies wat Paulus in zijn leven meemaakte.

³ Studie: Bekering.

Hij was opgeleid als Farizeeër en vervolgde de christenen.

Maar toen hij, na de ontmoeting met Jezus op de weg naar Damascus, het 'zuurdesem' uit zijn kennis had verwijderd, bewees hij vanuit zijn nieuwe kijk op het Oude Testament dat Jezus de beloofde Messias was.

Uit ervaring schreef Paulus:

- *Maar alles wat mij winst was, heb ik om Christus' wil schade geacht. Voorzeker, ik acht zelfs alles schade, omdat de kennis van Christus Jezus, mijn Here, dat alles te boven gaat. **Om zijnentwil heb ik dit alles prijsgegeven** en houd het voor vuilnis, **opdat ik Christus moge winnen**, en in Hem moge blijken niet een eigen gerechtigheid, uit de wet, te bezitten, maar **de gerechtigheid door het geloof in Christus**, welke uit God is op de grond van het geloof.* (Filippenzen 3:7-8)

Ook in deze tijd moet iedereen die een discipel van Jezus wil zijn, het zuurdesem, zijn eigen denkbeelden en die van de wereld, loslaten, om de denkbeelden van het Hemels Koninkrijk te kunnen bevatten.⁴

Want:

- *Wij zijn dan met Hem (Jezus) begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit van de Vader, zo ook wij **in nieuwheid van leven** zouden wandelen.* (Romeinen 6:4)
- *Zo is dan **wie in Christus is een nieuwe schepping**; het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen.* (2 Corinthiërs 5:17)

Dit is wat Jezus bedoelt als hij spreekt over een oud kledingstuk dat niet opgelapt moet worden met een stuk nieuwe stof.

Het alternatief is iets volledig nieuw: jonge wijn moet ontvangen worden in een nieuwe wijnzak.

En dan gaat het niet meer om het uiterlijk, maar om de vervulling van de profetie uit Ezechiël 36, de verandering van het innerlijk, het hart, want:

- *... de hoop maakt niet beschaamd, **omdat de liefde van God in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, die ons gegeven is, ...*** (Romeinen 5:5)

Wanneer een mens leeft in relatie met God en met Jezus, in de kracht van de Heilige Geest, vanuit de liefde van God in het hart, de ziel, dan zal hij/zij op een andere manier gaan leven.

Dit is leven in overeenstemming met het onderwijs van Jezus, vanuit de liefde in het hart, die de vervulling is van 'de wet en de profeten'.⁵

Dit is leven vanuit jonge wijn, als een nieuwe wijnzak.

De oude wijn is voortreffelijk:

Enkel Lukas vermeldt dat Jezus, waarschijnlijk met pijn in het hart, zei:

4 Studie: Discipelschap (1).

5 Studie: Discipelschap (2).

- *En niemand, die oude gedronken heeft, wil jonge, want hij zegt: De oude is voortreffelijk. (Lukas 5:39)*

Algemeen beschouwt men belegen wijn als de betere.

Maar de jonge wijn die Jezus schenkt overtreft alles, zoals de ceremoniemeester tegen de bruidegom moest erkennen, op de bruiloft waar Jezus water in wijn veranderde.

Hij zei tegen de bruidegom:

- *Iedereen zet eerst de goede wijn op en als er goed gedronken is, de mindere; gij echter hebt de goede wijn tot dit ogenblik bewaard. (Johannes 2:10)*

Besluit:

Jezus beloofde:

- *Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed. (Johannes 10:10)*

Wie het onderwijs van Jezus aanvaardt en leeft onder Zijn autoriteit, zal in het leven tot volle bestemming komen:

- verlost van de vloek op de wet
- in een leven in overeenstemming met Gods geboden,
- vanuit de Goddelijke liefde in zijn hart.